

AKI NEM LÉP EGYSZERRE...

Esettanulmány a Vasvári Rétes Fesztiválról

Vasvár a megye névadó városa. Nevét feltehetően a korai Árpád-korban meglévő környékbeli kis kohókról kapta, ahol úgynevezett gycpvasat dolgoztak fel. Ma már biztosan tudjuk, hogy a város közelében mintegy 8 kilométeren át húzódó – átlagosan 7 méter magas – „római sáncot” nem az ókorban, hanem a magyar államalapítás környékén létesítették. A sánc egy részének rekonstrukciója érdekes történeti, építészeti emlék. A vasvári várspánság első említése a XII. század elejéről való. A település bizonyíthatóan már ettől az időtől kezdve várral rendelkezett. A várspánság központjának pontos helye azonban máig vitatéma a helytörténészek és a kutatók között. Bizonyos, hogy nemcsak a világi igazgatásnak volt a központja, hanem az egyháznak is. A domonkos rendet 1241-ben telepítette Vasvárra IV. Béla. 1557-ben a rend elhagyta a várost, és csak 1684-ben tért vissza.

A háborúban meggyengült város 1279-ben IV. László királytól kapta az ún. székesfehérvári jogokat, mely privilégiumait 1336-ban Károly Róbert, 1379-ben Nagy Lajos király is megerősítette.

Vasvár 1578-ig a vármegye székhelye volt, akkor a közeledő török veszély miatt a hiteleshelyi tevékenységet is ellátó társas káptalant Szombathelyre költöztették, azt követően a megyegyűléseket is Szombathelyen tartották. A szentgotthárdi csata után 1664-ben itt kötötték meg a vasvári békét.

A XIX. században a megye jelentősebb helységei közé számított. Városi rangját 1986-ban kapta vissza.

Vasvár ma elsősorban történelmi emlékeivel, természeti értékeivel és kiemelkedő kulturális nagyrendezvényeivel kívánja felhívni magára a figyelmet. Nyaranta megrendezik a Hegyháti Napok elnevezésű művészeti fesztivált. A város életében meghatározó szerepet játszik a búcsújárás. Két búcsúnapján rengeteg zarándok keresi fel a várost. A Nagyboldogasszony búcsú augusztusban, a Hegyháti Napok idején, a Mária neve napi búcsú, mely a Szentkúti ősi búcsújáró helyről nevezetes, szeptemberben van.

A város 2005-ben elnyerte a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által alapított, A Kultúra Magyar Városa elismerést.

Vasvár napjainkban

Vasvár csodálatos természeti környezetben épült település, az ország egyik legkisebb városa. A város múltjára büszke vasváriak, az ipar nélküli településen nehezen találják boldogulásuk forrásait. Magas a munkanélküliek száma. A fiatal értelmiségiek tanulmányaik befejezése után nem térnek vissza szülővárosukba. Nagy mértékű az elvándorlás. Az anyagi nehézségek ellenére jól működő intézményrendszer tart fenn a város. A városvezetés jövőképében prosperáló zarándokturisztikai elképzelések szerepelnek, amit az itt élők még kételkedve fogadnak. A történelmi városközpont rehabilitációs programja már ezt az elképzelést van hivatva szolgálni. A közeljövőben zarándokszállást és kulturális képzőközpontot, közösségi házat adnak át. Számptalan civil szervezet működik a városban. A millennium évében jelentős város-rekonstrukciós munkában megújult a fő

tér, a közterek és a középületek sora. A számtalan, jövőbe mutató elképzelés ellenére mégis kissé pesszimista az itt élő emberek hangulata. Egy-egy közösségi siker időnként ideig-óráig változtatni tud ezen az állapotban. A családok hétköznapijainak bizonytalansága rányomja a bélyeget minden jó közösségi kezdeményezésre, a rendezvények látogatottságára. Nehezen hiszik el az itt élők, hogy összefogással, párbeszéddel, együttműködéssel könnyebben urai lehetnének a kialakult helyzetnek. Kétkedve fogadják az újszerű kezdeményezéseket, de az apróbb sikereket azért sajátjuknak érzik. A közösségi munka szervezését nagyban segíti Vasvár sajátossága: mindenki ismer szinte mindenkit, ugyanakkor az előbbre jutásnak is legtöbbször ez az akadály. A Vasvári Rétes Fesztivál a helyiek többségének a körében már kivívta magának az elismerést.

A kezdeményező közösség bemutatása

A Vasvári Rétes Fesztivál kezdeményezői, a Napsugár Nyugdíjas Klub tagjai, közösségi életük alakítását saját kezükbe vették. Ez a csapat, átlagéletkora ellenére, az egyik legaktívabb közösség. A klubtagok már egyéni érdeklődés szerint is tagozódnak, így jött létre az Ószirozsa Népdalkör. A népdalosoknak már komoly szakmai sikereik is vannak. A klub jogi értelemben nem önálló civil szervezet, hanem a Városi Művelődési Ház kiscsoportja. A Rétes Fesztivál kezdeményezése mellett számos, már gyakorlattá vált közösségi tevékenységet indított el a klub. Az idei évben ötödik alkalommal rendezték meg a Szépkorúak Kulturális Fesztiválját, évente van Vígághozó Farsangi Mulatság (unokák, gyerekek, családtagok együtt mulatnak), van Tó-jáshúzó pályázat, karácsonykor pedig a „Bölcső Ma Este Jászol” elnevezésű programban találkoznak a megye más nyugdíjas klubjainak tagjaival.

A Művelődési Ház szakembereinek tevékenységét elismerik a szakmában. Újszerű, változatos közművelődési, közösségi kezdeményezések jellemzik napi tevékenységüket. Kiemelkedő pályázati aktivitással és eredményességgel, évről évre képesek kiegészíteni a működéshez, a tartalmi munkához adott önkormányzati összegeket. A magas színvonalú művészeti események (koncertek, színházi előadások) mellett a munkatervek részét képezik azok a közösségi kezdeményezések, amelyek alkalmat adnak a jó gyakorlati példák bemutatására is. A munkaterv megalkotásának folyamata nyitott, mindenki tevékenyen részt vehet a közművelődés, a mindennapok kultúrájának alakításában.

A Vasvári Rétes Fesztivál előzménye

A 2002. év nyarán, a helyi Petőfi Vadásztársaság felkérte a Vasvári Művelődési Ház munkatársait és a Vasvári Színi Egyletet, hogy segítsenek egy olyan rendezvény megszervezésében, ami az általuk üzemeltetett Vaskapu Vendégfogadót lenne hivatva megismertetni a városlakókkal és az érdeklődőkkel. Ezen a nyáresti rendezvényen a művelődési ház Napsugár Nyugdíjas Klubjának tagjai rétest készítettek a helyszínen, és ezzel kínálták a vendégeket. A rétesnyújtás, a -töltés nagy érdeklődést váltott ki a vendégek körében. A kóstoltatásra számtalan adag pedig kevésnek bizonyult. A jelen lévő közönségből többen kérték, hogy

ilyen más alkalmakkor is legyen, hiszen saját háztartásban ma már keveseknek van ideje ennek a munkaigényes és komoly szaktudást, készítési gyakorlatot is kívánó finomságnak az elkészítésére. A fogadóban éppen akkor vendégeskedő olasz turisták szintén nagyon élvezték a réteskészítés minden mozzanatát.

A klubtagok nagyon fellelkcsedtek a dicséretektől, tudásuk elismerésétől. Én magam, mint a klub vezetője, programszervezője, úgy láttam, hogy ezzel a közösségi élménnyel, ennek erejével, kezdeni kell valamit.

A klubtagok is megerősítették azt a szándékot, hogy a közösségi rendezvényeken máskor is érdemes lenne rétest sütni. Szívesen ajánlották együttműködésüket. A városi művelődési házzal karöltve láttam megvalósíthatónak a halványan derengő elképzeléseket. Amit tudtam, az a következő volt:

– A nyugdíjas klub tagjaira számíthatok a réteskészítési folyamatokban.

– Az évek óta működő klubnak a megyében számos baráti és munkakapcsolata van más nyugdíjas közösségekkel, akiket meg lehet szólítani, hiszen napjainkban valódi, hagyományos rétest sütni többnyire a nagymamák tudnak.

– Tudtam, hogy a Vasváron évente megrendezésre kerülő Hegyháti Napok elnevezésű kulturális programsorba érdemes beilleszteni a rétesütést. Egyrészt azért, mert az már egy ismert, elfogadott rendezvény. Másrészt azért, mert ilyenkor a kulturális programok vonzásában lehet megjeleníteni új elemként egy gasztronómiai eseményt, s véleményem szerint a kettő együtt jó közönségcsalogató.

– Tudtam, hogy a klub ereje nem lesz elég önálló rendezvény megszervezéséhez.

– A forrásteremtés érdekében is ki kellett mondani a program elnevezését, meg kellett tervezni a költségvetését, fel kellett öltöztetni a halvány elképzeléseket, partnereket kellett keresni a megvalósításhoz.

– Ismert volt előttem az a tény, hogy egy újszerű kezdeményezés anyagi feltételeit nehéz előteremteni.

– Számítottam arra, hogy a rétesütő csapatok nagy részét más településekről kell meghívni, hiszen eddigi tapasztalataim szerint Vasváron a már kialakult közösségek, civil csoportok, csak az általuk megválasztott tevékenységekben mutatnak aktivitást.

Közösségfejlesztői szándékok

– A Vasvári Rétes Fesztivál szervezésének egyik fő célja a már működő helyi közösségek meggyőzése, bevonása, az együttműködések kialakítása lehet.

– A több éve folyamatosan működő Napsugár Nyugdíjas Klub tagjainak újabb közös erőpróbát kínálni, felmérni a helyi társadalomban betöltött szerepük súlyát, használni a meglévő tudásukat, erősíteni társadalmi hasznosságukat.

– Cél volt továbbá példát állítani és megmutatni a helyi kezdeményezések életképességét, párbeszédet indítani el a település más szintjein élők között.

– Különböző generációk együttműködését megvalósítani.

– Gasztronómiai értékeinket a kulturális örökség részeként elfogadtatni, bemutatni az adott tájegységhez kötődően.

– Felszínre hozni azt a hagyományos konyhatechnikai tudást, amely a magyar konyha sajátja.

A tervek megvalósításának folyamata, módja, eseményei

A programot Vasvári Rétes Fesztiválnak neveztük el, a dátumot pedig 2003. augusztus 16-ára, a vasvári búcsú előtti

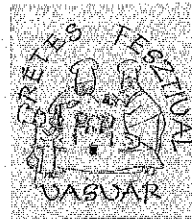
szombatra tűztük ki. Azért ezt az időpontot választottuk, mert ilyenkor hazalátogatnak az elszármazott családtagok is. (A dátum megválasztása sok vitát kavart a klubon belül is. A nénik nehezen fogadták el az addig kialakult gyakorlat után, hogy a családokban mindenki a búcsúi vendégek fogadására készül, hogy az ünnepra készülődés helyett „fesztiválozzanak”. Önmaguk meggyőzése után a családtagokat is meg kellett győzni. Ennek sikere számomra azt is jelentette, hogy elfogadták a klubban betöltött szerepüket.

(A vasvári búcsúnak jelentős vallási kultusza van.)

A program Vasvári Rétes Fesztivál néven bekerült a XXV. HEGYHÁTI NAPOK műsorfüzetébe, plakátokra. Ez a módszer jó belső erőforrás volt ahhoz, hogy kezdeményezésünk híre sok helyre eljuthatott, nagy nyilvánosságot kapott.

Pályázatot készítettünk, akkor még Európai Fakanál program elnevezéssel, a Vas Megyei Önkormányzat Idegenforgalmi Bizottságának kiírására. (A pályázat megjelenésekor még nem volt meg a pontos elnevezés, és minden az európai csatlakozás körül forgott.) A pályázat eredményes volt, 35 000 Ft támogatást kaptunk.

Egy régi szakácskönyvből kerestünk egy rajzot, amelyről úgy gondoltuk, hogy a rétes fesztivál emblémája lehet. (Az embléma bevált, ismertté vált, tovább vittük, a fesztivál minden promóciós anyagon megjelenik.)

A fesztivál népszerűsítésére szórólapokat készítettünk és a város több pontján szétosztottuk.

Az esemény tervezett helyszínére emblémás zászlókat terveztünk és készítettünk.

Ahogy közeledtünk az esemény időpontjához, úgy szaporodtak a rendezéssel kapcsolatos ötletek. Tréfás rigmusokat írtak a klub tagjai azzal a szándékkal, hogy együtt énekeljék majd a csapatok. Viták voltak a réteskészítési technikákon, hiszen „ahány ház, annyi szokás”, ezért újra szakácskönyveket lapoztak, újdonságokat kerestek. Akaratlanul is újabb tanulási folyamatokba kezdtek.

Névre szóló felhívásokat küldtünk azoknak a csoportoknak, akiket más egyéb tevékenység során az Őszirózsa Nyugdíjas Klub megismert.

A felhívásokban olyan feladatokat jelöltünk meg, persze a szabad választás lehetőségét meghagyva, amely az adott településen is széles körű közösségi összefogást igényelt. Minden csapat falukutatásba, helytörténeti gyűjtésbe kezdett, hogy a Rétes Porták a lehető legvalóságosabban tükrözzék azt a tájegységet, azt a lakóköznyeget, ahonnan az adott csapat érkezett. Ahol nem volt még együttműködő közösség, ott alkalmi csapatok álltak össze a rétesütéshez.

Általánosságban elmondható, hogy a fesztiválra jelentkezett csoportok lakóhelyén újszerű közösségi tevékenységek indultak el. Ahol addig énekkar működött, ott most már a réteskészítő kötetnyek elkészítésére is összejártak az asszonyok. Mivel a sütőszerszámokat, gáztűzhelyeket is hozni kellett, ezért

KÖZMŰVELŐDÉSI STRATÉGIA

ebben a munkában a férfinépek is volt dolga. A bemutatkozó műsorokba sok helyen a gyerekeket is bevonták. A fiatalabb generáció az idősök élő, eleven, átél, tapasztalati úton megszerzett tudását professzionális ismereteivel, megtanult néptánc-koreográfiákkal egészítette ki az előadott műsorokban. Minden közösség a legjobb tudását szeretne volna adni, mindenki a saját településének akarta a dicsőséget. **A szervezés egyik jól bevált ötlete az volt, hogy sok kategóriában sokféle elismerést, ajándékot osztottunk.** Így mindenki vihetett haza valamilyen elismerést, a zsűri döntésének megfelelően. A megyei lap, a rádió-, a tévétudósítások hírül vitték a „versengő” csoportok sikereit. A helyi szinteken különböző, további közösségi folyamatok indultak a Vasvári Rétes Fesztivál tapasztalataiból kiindulva. Az első fesztiválra jelentkezett két pápai hölgy. Ők addig vállalkozóként foglalkoztak réteskészítéssel, értékesítéssel. Mára már hozzák a szalagot a rétes fára, és nagyon élvezik a közösségi együttlét örömeit.

– A Vasvári Rétes Fesztivál is hozzájárult ahhoz, hogy a részt vevő települések megítélése pozitívan alakul az egyes térségek általános elemzésekor.

– Érdemi partneri kapcsolatok alakultak ki a polgárok és szervezeteik, illetve az önkormányzatok között. (Egyre több csoport tudja rávenni települése elöljáróit, polgármestereit, hogy kísérik el őket a rendezvényre, és tevélegesen is vegyenek részt a programban.)

– A közösségi művelődésben sikerült egy olyan feladatot találnunk, amely nem csak kiszolgálja a passzív befogadó közönséget, hanem valamennyire össze is tartja a helyi közösségeket.

– A fesztiválon részt vevő csoportok más tevékenységekben is összefognak.

– A fesztiválon való részvétel költségeit egyre többen pályázati munkával szerzik meg.

– A második fesztiválra, borkóstoltatásra meghívott helyi férfiak csoportja köré szerveződve megalakult a Vasvári Gyepű Barátok Köre.

A következőkben azokat a lényeges momentumokat említem meg, amelyekkel a rendezvény évről évre bővült.

Általános adatok, információk az elmúlt rendezvényekről
2003-ban nyolc Vas megyei településről érkeztek a rétes-sütő csapatok.

Egy pályázat fedezte a kiadásokat.

Kb. 500 látogatója volt a rendezvénynek.

2004-ben ellátogattam a somogyi Mesztegyőre, ahol az ország egyik legnagyobb szabású rétesfesztiválját tartják. Somogyban a térségi együttműködés előmozdítása, a települések fejlesztésének kölcsönös érdekeltségén alapuló koordinálása szintén gasztronómiai rendezvények sorozatában valósul meg. A látogatásnak köszönhetően 2004-ben a Vasvári Rétes Fesztiválra már Somogy, Zala, Veszprém megyékből is érkeztek csoportok. A rendezvényről a helyi újság, a Vas Népe tudósított.

Egy Vasvárról elszármazott iparművész megalkotta a fesztivál kabalfiguráját: a köznyelv Etának, Etusnak nevezte el.

A klubtagokkal tovább kutattuk a réteskészítés történetét, a gasztronómiai vonatkozásokat. Így ismertük meg az Agrár Marketing Centrum Kht. kiadványát, a **Hagyományok, ízek, régi-**

ók című szakmai prospektust. Pályáztunk az AMC termékpályázatára. Pályázatunk sikeres volt. Az értékelés előtt az agrárminisztérium szakembere személyesen győződött meg a program-előkészítés fázisairól.

Vas Megye Önkormányzata Idegenforgalmi Bizottsága ismét pályázati úton támogatta a rendezvényt. Vasvár Város Önkormányzata szintén anyagilag támogatta a rendezvényt a város civil alapjából. Ezen a fesztiválon már tizenegy csoport sütötte a rétest. Ismét a helyi újság, a Vas Népe és a rádió adott hírt az cseményről.

2004 őszén a kőszegi Irottkő Hotel vendégeinek sütöttek a nénik rétest a kőszegi szüreten.

A hagyományos díjak mellett újtára indítottuk a Vándor Tepsi Díjat. Ezt az elismerést az a csoport kapja, amelyik minden értékelési szempontból magas teljesítményt nyújt.

A látogatók száma 1000-1500 fő volt.

A rétes-sütő csoportok mellett meghívott vendégek is műsort adtak a színpadon: a Garabonciás Néptáncegyüttes és a Zsiványok zenekar.

Első alkalommal került sor a „rétesnyúzó” bemutatóra. A települési polgármesterek mutatták be tudományukat.

Emblémás kötények, kuktasapkák készültek.

2005 nyarán „szakmai” kirándulást szerveztünk a klubtagoknak és további érdeklődőknek Mesztegyőre.

2005-ben augusztus 20-án került megrendezésre a fesztivál. A megnyitó ünnepség a városi Dísztéren volt, a fesztivál egy belső udvarban, közel a város fő teréhez. A dísztéri megnyitóval az volt a cél, hogy a Szent István napi ünnepi közönség, a templomból hazatérők és az átmenő forgalom utasai is lássák a történések egy részét, hogy a látvány megállásra készítse azokat is, akik eredetileg nem a rendezvényre indultak. Ezzel további látogatókat nyertünk, és a jövőben is ezt a módszert választjuk.

Ismét a megyei idegenforgalmi bizottság támogatta a rendezvényt.

A vendég fellépők a körmendi néptáncosok voltak.

A rendezvényt újabb elemekkel bővítettük. A megnyitó ünnepségre minden csoport különleges bemutatkozó táblát kapott. Egy kuktasapkába öltöztetett cirok söprűt, rajta a település nevével. Azért söprűt, mert az egyik támogató cég, a Savaria Nett Pack ezt tudta adni, mi pedig kitaláltuk a söprűk jól használható szerepét. Kisbíró hirdette a közönség előtt a rendezvényt.

Ezeröttszáz-kettőezer látogatója volt a fesztiválnak. Hatezer darab rétes fogyott el.

Tizennégy réteskészítő cég érkezett. A fesztivál zárása után „Rétesáldomást” tartottunk a csoportoknak. Fehér asztal mellett frissiben, közösen értékeltük a nap tanulságait.

A körzeti tévé, rádió, különböző lapok tájékoztatták a közönséget.

2006 augusztus 19. a IV. Vasvári Rétes Fesztivál időpontja.

Újdonsága a lisztérzékenységben szenvedők számára fogyasztható rétes – az esélyegyenlőség jegyében.

2006-ban további közösségeket szólítottunk meg és hívtunk Vasvárra. Meghívót kapott tőlünk minden olyan magyarországi település, ahol már rendeztek rétesfesztivált. Köztük egy szabócsai település is van, Penyige, mely település híres a lekvárfőző fesztiváljáról. Pedig Vasvárról mondják, hogy „Vas megye

Vasvár, ott terem a legvár!” A somogyi példával való ismerkedés egy távlati cél megvalósítását is felveti.

Néhány vasvári ismerősömnök évek óta vágya a vasvári lekvárfőzés bemutatása. Az ötlet még „holt”.

2006. a magyar bor és a gasztronómia éve volt. Az ország-szerre egyre szaporodó gasztronómiai jellegű rendezvényeknek köszönhetően a Vasvári Rétes Fesztivál egyre fokozottabban kerül „versenyhelyetbe.” Ebből a szempontból is megfelelő volt a program indításának időzítése. A továbblépéshez, a megújuláshoz már kellő tapasztalat áll rendelkezésünkre. Az elmúlt három fesztiválon négy megyéből, 17 különböző településről érkeztek csoportok.

Ezek a következők:

Ecseny, Háromfa, Tótszerdahely, Pápa, Cschimindszent, Büssü, Felsőmarác, Nagytilaj, Petőmihályfa, Gersekarát (egyéni nevező), Nagyrákos, Répcelak, Sorkifalud, Sorkikápolna, Nádasd, Vép, Vasvár.

Helyi elismerések

A helyi városvezetés bizalmát háromévi munkával sikerült megnyerni.

A város vezetése, a polgármester, az alpolgármester asszony minden rendezvényen megjelentek. A protokolláris szerepén túl a polgármester úr mindkét alkalommal benevezett az előjárók versenyébe.

– A Rétes Fesztivál kezdeményezéséért Vasvár Város Önkormányzata 2005. október 23-án a Napsugár Nyugdíjas Klubot Vasvárért Érdeméremmel tüntette ki.

– A városban egyre többen csatlakoznak a szervezési munkálathoz. 2005-ben Vasvár A Kultúra Magyar Városa megtisztelő címet kapta a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától. E cím elnyerésében szerepe volt a fesztivál megrendezésének is.

A helyi közösség szerepe

Mára már elfogadott, közkedvelt rendezvénye Vasvárnak a Rétes Fesztivál. Egyre többen érzik sajátjuknak, egyre többen ajánlják segítségüket. A 2005. évi rendezvénytől kezdve a mindennapokban, a köztereken, boltokban, hivatalokban, piacon, utcán még sokáig beszédtema volt a fesztivál. A fesztivál kaba-lafiguráját elfogadták, védelmezik (örizetlenül áll napokig a fő téren, így hirdeti a rendezvényt), megszerették a helyiek. Büszkék rá, amikor idegenek megállnak, hogy vele fényképezkedjenek. Az idegenforgalmi szolgáltatásokat nyújtók (vendéglősök, szállásadók) bevételeik tervezésekor számolnak a rendezvényre. Mára már a rendezvény időpontja is egyre szélesebb körben elfogadott, hiszen nem zavarja a vallási ünnepet, a búcsút. Talán inkább jól kiegészíti a zarándokturisztikai törekvéseket. A helyi vállalkozók, üzletlajdonosok, pénzintézetek egyre nagyobb számban, tombolatárgyak felajánlásával támogatják a rendezvényt.

A három év során a helyi civil csoportok közül a Szími Egy-let, a Mákszem Gyermekszínpad, Bozzai Nóra, a Kalinkó Népdalkör tagja, a Kalinkó Népdalkör, Varga Diána, Pintér Anikó, a táplánszentkereszti Rutafa énekegyüttes tagjai, a Kardos László Általános Iskola diákjai működtek közre a szervezési feladatokban. Több helyi lakos gáztűzhelyt, tepsiket kölcsönzött a rendezvényre.

A 2005. évben már két vasvári csapat képviselte városunkat.

Az egyik csapatot a nyugdíjas nénik alkották, a másik pedig néhány civil csoport képviselőiből állt össze.

A munka akadályai

A rétesfesztiválnak ez idáig minden évben más helyszíne volt. A legnagyobb nehézség a szabadtéri helyszínen méltó szolgáltatást nyújtó infrastruktúra megteremtése.

A 2006-ban átadásra kerülő, újonnan épített közösségi ház udvari része alkalmas lesz az épület háttérrel szolgáló egységeivel a további fesztiválok kiszolgálására. A finanszírozási nehézségek, a pályázati rendszer bizonytalansága akadályozza a hosszútávú tervezést. A jövőbeni programok sikeréhez pedig elengedhetetlen a hosszabb távra szóló tervezés, a sikertényezőknél túl a partneri viszony, a kiszámítható pénzügyi és intézményi háttér folyamatos és tartós megléte, a stabilitás. **A kistérségből még sok települést meg kell győznünk az együttműködés előnyéről.**

A következő tervek irányvonalainak ismertetése

A Vasi Hegyhát Többcélú Kistérségi Társulás jelentheti a jövőben az egyik biztos partneri kapcsolatot.

Fontos, hogy a következő fesztiválok szervezési idejében, a közösségfejlesztés folyamatában nevelődjenek ki olyan személyek, közösségi munkások, akik helyben, a településen segítik, koordinálják a közösen meghatározott feladatok elvégzését, s mindig újabb résztvevőket tudnak bevonni a tevékenységbe.

Az eddigi munkálatok túlságosan egy kézben koncentráltak. Ez a forma eddig nem akadályozta az előrelépést. Kialakult a fesztivál egységes arculata, létrejöttek a sajtókapcsolatok, tudatos a forráskeresés tevékenység. A fesztivál szervezésének kialakult a kapcsolati rendszere. A munka végzése hatékony volt ebben a formában. A jövőben azonban szükség lesz a feladatok szétosztására.

A jövőbeni rendezvényeknek állandó helyet kell találni, eszközfejlesztés ill. -bővítés szükséges. A már említett közösségi ház központi tere lehet a fesztiválnak, a további kiszolgáló helyeket pedig egységes, esztétikus külsővel ki kell alakítani (szabadtéri kemence, szabadterén felállítható rendezvénysátor, ami küllemében igazodik a rendezvény értékeihez).

Az elért eredmények összecsépe – tömondatokban

- A városban elfogadták a rendezvényt és népszerűt.
- Több település tevőlegesen érintett a programban.
- A gasztronómiai élményen túl művészeti értéke is van a rendezvénynek.
- Azokon a településeken, ahonnan a csoportok érkeznek, a közösségi összefogások, folyamatok erősödtek, közösségek születtek újjá, illetve újabbak alakultak.
- A Napsugár Nyugdíjas Klub tagjaim társadalmi hasznosság tudatot ad.
- Rejtett értékeket hoz felszínre.
- Meglévő közösségi tudást mutat meg (humán erőforrás).
- Közösségépítő ereje van.
- A rendezvény a helyi erőforrások hasznosítására támaszkodik, a települések egyedi értékeit alkotta ki.
- A faluhelyeken még nyomokban fellelhető, feledésbe merült hagyományos népi kultúra tárgyai működőképesen épültek át a rétesporták konyháiba.

(A saját szülőfalumból érkezett csoportnál olyan eszközt láttam, amelyet eddig csak múzeumi „holt” anyagként volt alkalmam ismerni.)

KÖZMŰVELŐDÉSI STRATÉGIA

- A média „vevő” az eseményre, mivel látványos, hangulatos.
- A fesztiválon részt vevő csoportok – a számtalan formában kiadott elismerések és a rétesfogyasztó közönség személyes dicséretei miatt – önértékelésükben tovább erősödnek.
- A rendezvény segíti a Hegyhát idegenforgalmának kialakulását, turistacsalogató elem.
- A fesztivál helyet kapott a város érték térképén.

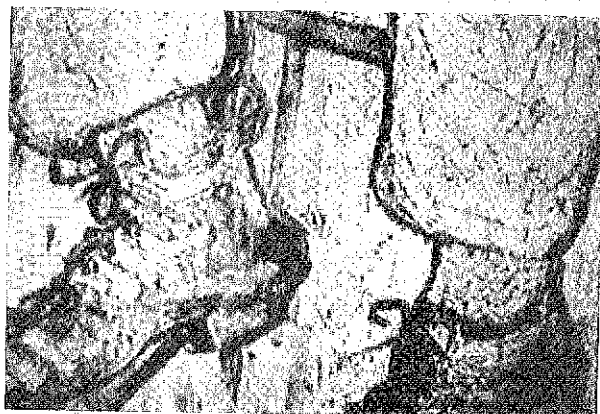
A IV. Vasvári Rétes Fesztivál megrendezése előtt mindenképpen egy rövid áttekintést szükséges adni a folyamatokról ahhoz, hogy a kezdeményezés az eredeti szándék szerint működjön továbbra is. A számtalan objektív befolyásoló tényezőt kordában tartva csak így tudjuk a programban résztvevők, a közönség és a kezdeményezők javára fordítani. Személy szerint úgy érzem, hogy a III. fesztivál áttörést jelentett a program életében. Bár az egyik szándék, sok másik mellett az volt, hogy ismertté, a közönség által látogatottá kell tenni a Vasvári Rétes Fesztivált. Engem mégis meglepetésként ért a 2005 évi fesztiválon a nagy látogatottság. A rendezvény életgörbéje olyan gyors emelkedést mutatott, ami ott, akkor, egy kicsit ijesztőnek is tűnt. Nem készítettünk a várható közönséglétszám alakulását figyelembe vevő prognózist! Konkrétan: a kulturális műsorok választékát a fesztivál idején végig garantálni tudtuk, a rétesporták, a falubemutatók látóivalokat szolgáltattak. A réteses tepsik azonban korán kifogytak. A hatezer darab rétes délután négykor elfogyott, a fesztivál zárását pedig öt órára ígértük. Mivel a média folyamatosan tudósított a fesztiválról, ezért a közönség természetesen folyamatosan, nagy számban érkezett még jóval délután öt után is. A réteskészítő csoportok és a szervezők – köszönhetően a partneri kapcsolatnak – jól uralták a kialakult helyzetet. Ilyen zsákutcába a további rendezések során nem szabad jutnunk!

A csoportokkal való kapcsolattartás újfajta beavatkozási módjaként, minden fesztivál után kérdőívben tettünk fel kérdéssorokat a közösen végzett munkával kapcsolatosan.

A jövőben arra kell törekedni, hogy az anyagi erők esetleges hiánya ellenére a Vasvári Rétes Fesztivál megőrizhesse egyediségét. Megfelelő „fedél” hiányában a rendezvénysátrat bérbeadó vállalkozónak bizonyos mértékig kiszolgáltatottjai vagyunk. Továbbra is meg kell őrizni, be kell mutatni azokat az archaikus eszközöket, tárgyakat (ezek között számos néprajzi érték van), amelyeket a csoportok magukkal hoznak. A rétesporták hangulatához továbbra is meg kell találni a megfelelő hangulatú kulturális programokat. Az eltelt három év alatt helyi szinten elfogadottá vált a program filozófiája. A „verseny”-kifrásokban továbbra is arra biztatjuk a csoportokat, hogy minél erőteljesebben jelenítsék meg térségi adottságaikat, életmódjukból adódó szokásaikat. (Pl. a nagyrákosiak eredeti házi túróval töltenek rétest.)

A megvalósítás rövid értékelése

A Vasvári Rétes Fesztivál keletkezéstörténetétől a IV. fesztivál szervezési munkálatáig eljutva azt gondolom, hogy a kezdeti elképzelések nagy részét sikerült valóra váltani. A csapdákból, amelyeket menet közben találtunk, tanultunk. Ahhoz, hogy a történet továbbra is életképes legyen, hogy Vasvár és a Hegyhát jövőképében biztos helye legyen a Rétes Fesztiválnak, mindenképpen szükséges további szakterületek szakértőivel, együttműködő partnereinkkel, a város, a kistérség vezetőivel közösen megalkotni a program jövőbeni modelljét. Az elmúlt évek tapasztalatait összegezve, a megszerzett tudást, a jó gyakorlati példákat felhasználva, a széles körű párbeszéd elindításához is jó alapot szolgáltat a jelen tanulmány.

Uriment Van Gogh a
művészet botanikának
Leh. Kiváncsok! * A festők
vibranciája ként Labies, orvos, festő, evangélista
-kinek jelölése csupán az ököm! - azért van
itt, hogy szünetet nyújtson nekünk,
2006. BR